vers VO OR vers

LEZING 1
88 MINUTEN

2 KRONIEKEN

Overzicht

Wat Kronieken toevoegt aan en weglaat uit de geschiedenis van Samuel en Koningen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/2-kronieken/overzicht

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Kronieken vergelijken met Samuel en Koningen	3 min	5
2	Van Sauls dood naar Davids koningschap	5 min	6
3	De ark naar Jeruzalem en Davids overwinningen	3 min	8
4	Gods verbond en Davids trouw aan Jonathan	4 min	9
5	Davids zonde en opstanden blijven onvermeld	3 min	11
6	God en satan bij Davids volkstelling	4 min	13
7	De schuld en gevolgen van de volkstelling	2 min	16
8	Davids voorbereiding en de priesterafdelingen	3 min	17
9	Muziek en organisatie van de tempeldienst	2 min	19
10	Davids opdracht aan Salomo voor de tempel	2 min	20
11	Salomo volgt David op en rekent af	3 min	21
12	Salomo's wijsheid en oordeel	2 min	23
13	Salomo vraagt God om wijsheid	2 min	24
14	De tempelbouw en Salomo's inwijdingsgebed	4 min	25

15	Gods heerlijkheid vervult de tempel	2 min	28
16	Salomo's rijkdom, afval en terugkeer	2 min	29
17	Rehabeam en de scheuring van het rijk	3 min	30
18	Kronieken richt zich op het zuidelijke rijk	2 min	32
19	Rehabeam en Abia zoeken hulp bij God	2 min	33
20	Asa's hervormingen en gebrek aan vertrouwen	3 min	34
21	Josafat vertrouwt op God in de strijd	3 min	36
22	Elia's brief en het oordeel over Joram	3 min	38
23	Athalia grijpt de macht en Joas wordt gered	2 min	40
24	Joas' afval en de moord op Zacharia	2 min	41
25	Van Amazia en Uzzia tot Achaz	3 min	43
26	Hizkia's hervormingen en redding van Assyrië	3 min	44
27	Manasse's goddeloosheid en bekering	4 min	46
28	Josia herontdekt de wet en hervormt Juda	3 min	48
29	De laatste koningen en de val van Jeruzalem	3 min	50

Om verder te lezen 51

1

Kronieken vergelijken met Samuel en Koningen

Wat we in heel korte tijd gaan doen, als je bedenkt hoeveel er te behandelen is, is het boek Kronieken doornemen. Ik wil geen commentaar op Samuel en Koningen herhalen. In deze reeks overzichten en inleidingen zijn we natuurlijk niet vers voor vers door Samuel en Koningen gegaan. Maar op onze website kun je mijn lessen vinden waarin ik Samuel en Koningen vers voor vers behandel, en alles in detail doornemen.

Op mijn website kun je geen lessen vinden waarin ik Kronieken vers voor vers behandel, omdat ik dat nooit heb gedaan op onze scholen waar die opnamen zijn gemaakt. De reden is dat ik bij het doornemen van Samuel en Koningen ook steeds probeerde aan te wijzen wat Kronieken daaraan toevoegde of daaruit wegliet. Tegen de tijd dat we Samuel en Koningen hadden doorgenomen, hadden we zo ook Kronieken doorgenomen. Mijn studenten, die in negen maanden de hele Bijbel doornamen, behandelden Samuel en Koningen in een periode van een paar weken. Meteen daarna aan Kronieken beginnen en hetzelfde materiaal nog eens behandelen, zou wel heel veel van hun geduld hebben gevergd.

Dus heb ik Kronieken met de andere boeken samengevoegd, en dat is wat je op onze website vindt. Eigenlijk komt Kronieken er in die lessen erg bekaaid af, omdat alleen al het behandelen van Samuel en Koningen genoeg tijd in beslag nam. Ik ben niet echt in detail op Kronieken ingegaan. Ik heb Kronieken eigenlijk nooit vers voor vers onderwezen. Tegelijk wil ik onze behandeling, die nu eenmaal kort moet zijn, niet belasten met te veel onderwijs vers voor vers.

Gelukkig hebben we al gesproken over de eerste negen hoofdstukken van 1 Kronieken, de geslachtsregisters, waar we vrij uitvoerig op zijn ingegaan. Laten we hoofdstuk 10 opslaan, waar we het verhaal oppakken. Je hebt in je aantekeningen een aantal bladzijden die alle hoofdstukken langslopen. Wat je in de aantekeningen zult zien, is vetgedrukte tekst met daarnaast een plus- of een minteken. Als er een plusteken naast

staat, betekent het dat dit door Kronieken is toegevoegd. Je vindt dit niet in Samuel en Koningen. Het is aanvullend materiaal dat Kronieken geeft. Als er een minteken staat, betekent het dat dit is wat Kronieken heeft weggelaten. Het staat wel in Samuel en Koningen, maar je vindt het niet in Kronieken. Dat is voornamelijk wat ik bij het maken van deze aantekeningen heb aangegeven.

Alles wat niet vetgedrukt is, is eenvoudigweg wat in beide geschiedenissen staat. Bij hoofdstuk 10 staat bijvoorbeeld: 'De dood van Saul.' Ik vermeld 1 Samuel 31. Daar staat het in Samuel. Hier staat het in hoofdstuk 10. Dus de tekst die niet vetgedrukt is, is eenvoudigweg wat in beide geschiedenissen staat, en ik probeer je aan te geven waar het in de andere geschiedenis staat. Maar wat vooral van belang zal zijn, is wat er in de vetgedrukte tekst staat. Vooral wat Kronieken toevoegt, en minder wat ze weglaten.

2

Van Sauls dood naar Davids koningschap

In hoofdstuk 10 heb je de dood van Saul. Hij sterft in de strijd tegen de Filistijnen op de berg Gilboa. Hij wordt door pijlen verwond. Hij vraagt zijn wapendrager hem te doden, zodat hij niet door de Filistijnen gevangengenomen wordt. Die zouden hem zeker martelen. De wapendrager wil daar niet op ingaan; hij wil de koning niet doden. Dus laat de koning zich op zijn zwaard vallen en doodt hij zichzelf. Als de wapendrager ziet dat de koning dood is, laat hij zich op zijn eigen zwaard vallen. Hij is ook dood.

Wat Kronieken onder meer weglaat, is materiaal dat in het eerste hoofdstuk van 2 Samuel staat, waar David over de dood van Saul hoort en rouwt om Saul en Jonathan. Dit staat niet in Kronieken. Het staat in de andere geschiedenis. Kronieken vermeldt ook niet de Amalekitische man die komt en beweert Saul te hebben gedood, om een beloning van David te krijgen. De beloning die hij kreeg, was dat hij werd terechtgesteld omdat hij de gezalfde van de Heere had aangeraakt. Dat staat ook in Samuel, maar je vindt het hier niet. We hebben eenvoudigweg de dood van Saul en vervolgens Davids troonsbestijging.

In hoofdstuk 11 zien we dan dat David door Israël in Hebron tot koning wordt gemaakt. Dit staat in 2 Samuel 5, vers 1 tot en met 5. Het interessante is dat dit zeven jaar na de dood van Saul gebeurde. In die zeven jaar had de stam Juda David al tot koning gemaakt, zoals Samuel vermeldt. Toen Saul stierf, kwam zijn eigen stam, Juda, naar hem toe en zei:

Word onze koning.

Maar Saul had een erfgenaam achtergelaten die Isboseth heette. En de tien stammen in het noorden wilden Saul trouw blijven, hoewel ze nog geen afzonderlijk volk waren, zoals ze dat later in de tijd van Rehabeam zouden worden. Dus hadden de noordelijke stammen een koning die Isboseth heette, en maakte de zuidelijke stam, Juda, David tot hun koning. Dat is wat ons in Samuel wordt verteld.

Isboseth wordt door enkele van zijn dienaren vermoord, en dan maken ook de noordelijke stammen David koning. Dit gebeurt in 2 Samuel hoofdstuk 5. Niets daarvan staat in Kronieken. Kronieken pakt het verhaal op nadat David zeven jaar in Juda heeft geregeerd en vermeldt eenvoudig dat hij koning wordt over alle stammen van Israël. Het slaat Isboseth dus over en slaat die zeven jaar van Davids regering in Juda over. En toen hij koning over Israël werd, maakte hij natuurlijk Jeruzalem tot de hoofdstad van zijn koninkrijk. Die stad moest eerst worden veroverd, dus we zien ook de verovering van Jeruzalem in hoofdstuk 11. Joab verovert Jeruzalem, dat tot die tijd een Jebusitische stad was, en David maakt het tot zijn hoofdstad. Dat staat in 2 Samuel hoofdstuk 5, vers 6 tot en met 10. Verder hebben we in dit hoofdstuk, hoofdstuk 11 van 1 Kronieken, ook de lijst van Davids helden. Deze lijst van helden staat ook in Samuel, maar op een heel andere plaats. In 2 Samuel 23, vers 8 tot en met 39, staat diezelfde lijst. Wat wordt weggelaten, zoals ik al zei, is de zevenjarige regering van David in Hebron en de gelijktijdige loopbaan van Isboseth in Israël. De hoofdstukken 2 tot en met 4 van 2 Samuel worden in Kronieken grotendeels overgeslagen.

Hoofdstuk 12 gaat over de groei van Davids legers. Een deel hiervan speelt zich af voordat hij koning is. In vers 1 tot en met 22 gaat het over de mensen die zich bij hem aansloten toen hij in Ziklag was. Ziklag is de plaats waar David zich voor Saul verborgen hield totdat Saul stierf. Ziklag is de plaats waar de Amalekieten kwamen en zijn kamp plunderden. Ze voerden zijn vrouwen mee, en de vrouwen en de kinderen

en de bezittingen uit het kamp. David stuurde zijn mannen achter hen aan en haalde hen terug. Dit is allemaal voordat Saul daadwerkelijk stierf, dus hier wordt daarop teruggegrepen. In wezen wordt gezegd dat David, toen hij koning werd, al veel trouwe manschappen had die zich in Ziklag bij hem hadden aangesloten. En zij kwamen uit verschillende stammen en verschillende plaatsen.

De groei van Davids legers in Ziklag staat in hoofdstuk 12 van Kronieken, vers 1 tot en met 22. Maar toen hij in Hebron koning werd gemaakt, groeiden zijn legers daar nog verder. Dat is de groei van de legers in Hebron, waar hij zeven jaar over Juda regeerde en waar de andere stammen naar hem toe kwamen om hem tot hun koning te maken. Daarna ging hij naar Jeruzalem. Dat staat in vers 23 tot en met 40.

3

De ark naar Jeruzalem en Davids overwinningen

Dan kom je bij hoofdstuk 13, en dat gaat over het overbrengen van de ark van het verbond naar Jeruzalem, deel één. Er waren twee pogingen. De eerste liep enigszins op een tragedie uit, omdat ze probeerden de ark op een ossenwagen te vervoeren. Zo hoor je de ark niet te vervoeren. Volgens de wet moeten de priesters de ark op hun schouders dragen, met draagstokken aan weerszijden. Zoals in Azië, waar iemand door dragers wordt vervoerd en zij hem op hun schouders dragen. Zo moest de ark worden gedragen.

Dat deden ze niet. Ze zetten hem op een wagen, een ossenwagen, en een os struikelde. De ark lijkt te zijn gaan schudden, en een man die Uzza heette, stak zijn hand uit om hem tegen te houden, en hij viel dood neer. Dit maakte David heel boos. Hij bracht de ark op dat moment niet naar Jeruzalem. Hij bracht hem onder in het huis van een man die Obed-Edom heette, en daar bleef hij een tijdlang.

Maar Obed-Edom werd bijzonder door God gezegend doordat hij de ark in zijn huis had. Toen David hiervan hoorde, deed hij een tweede poging, en ditmaal bracht hij hem op de juiste manier over. Hij liet de priesters hem op hun schouders dragen. Deze tweede poging staat hier ook, in hoofdstuk 15. In hoofdstuk 13 hebben we dus het

verhaal van de eerste poging om de ark binnen te brengen. Dat komt overeen met 2 Samuel hoofdstuk 6, vers 1 tot en met 11. In hoofdstuk 15 hebben we het daadwerkelijke overbrengen van de ark, deel twee, de geslaagde poging. Die staat ook in 2 Samuel hoofdstuk 6, vers 12 en verder.

Tussen die twee delen staat in 1 Kronieken 14 een verhaal over de reactie van de Filistijnen toen ze hoorden dat David in Jeruzalem was gekroond. Ze hadden zijn regering over Juda in Hebron in die zeven jaar vrijwel genegeerd, omdat hij maar één stam achter zich had en blijkbaar geen bedreiging voor hen vormde. Maar toen alle stammen van Israël David koning maakten, werd hij daardoor veel machtiger dan de Filistijnen wilden dat hij was. Dus vielen ze aan, en ze verloren.

David voerde een aantal oorlogen tegen de Filistijnen en versloeg hen zoals niemand vóór hem dat had kunnen doen. Tijdens de veertigjarige regering van Saul was Saul er niet in geslaagd de Filistijnen definitief te verslaan. Zelfs vóór de tijd van Saul hadden Simson en anderen tegen de Filistijnen gevochten zonder erin te slagen hen kwijt te raken, maar David slaagde daar uiteindelijk wel in. Hij bevrijdde Israël uiteindelijk en voorgoed van de Filistijnen. Die bevrijding staat in hoofdstuk 14 van Kronieken. Ze staat ook in 2 Samuel 5, vers 17 tot en met 25.

Als we verdergaan naar hoofdstuk 16, zien we dat de ark in Jeruzalem wordt geplaatst en dat bepaalde rituelen worden beschreven. Eén ding dat hier in hoofdstuk 16 wordt toegevoegd en dat niet in de geschiedschrijving van Samuel staat, is een loflied dat David voor die gelegenheid schreef. Deze lofpsalm staat ook in het Psalmboek. Het zijn eigenlijk twee verschillende psalmen in het Psalmboek: Psalm 105, vers 1 tot en met 15, en Psalm 96, vers 1 tot en met 13. Samen vormen ze dit lied dat David schreef ter gelegenheid van het plaatsen van de ark in Jeruzalem. Dat is Kronieken 16.

4

Gods verbond en Davids trouw aan Jonathan

Hoofdstuk 17 gaat over Gods verbond met David. Zoals ik al zei, een heel belangrijk verhaal dat ook in 2 Samuel 7 staat. Er is niet veel verschil tussen de twee geschiedwerken in hun weergave van dat verhaal. In hoofdstuk 18 hebben we nog

enkele veroveringen van David op andere vijandige buren. Die lopen parallel met de verhalen in 2 Samuel 8:1 tot en met 18. Eén ding wordt hier weggelaten dat Samuel in 2 Samuel 9 wel opneemt, maar Kronieken niet. Nadat Davids koningschap gevestigd was, wilde hij zien of hij iets kon doen ter ere van zijn vriend Jonathan. Jonathan was de zoon van Saul geweest. En hoewel Saul David haatte en hem probeerde te doden, was Jonathan trouw aan David en hem goedgezind. Hij was zelfs bereid zijn koninkrijk aan David te geven. Maar Saul en Jonathan stierven samen in de strijd tegen de Filistijnen. Het was voor David een groot verdriet om zijn vriend Jonathan te verliezen.

Nadat David onbetwist aan de macht was gekomen, de Filistijnen verdwenen waren enzovoort, vroeg hij zich af of er nog iemand van Jonathans familie over was aan wie hij goedheid kon bewijzen. Jonathan bleek een kreupele zoon te hebben die Mefibaäl heette. Latere Joodse schrijvers veranderden de meeste van deze namen waarin de naam Baäl voorkwam. De naam Baäl was de naam van een heidense god. Isbaäl en Mefibaäl zijn allebei namen in Sauls familie waarin de naam Baäl voorkwam. Latere geschiedschrijvers van de Joden hielden niet van de naam Baäl, dus vervingen ze die door het woord boseth, dat schandelijk betekent. In plaats van de naam Baäl hadden ze het woord schandelijk in hun naam. Ik weet niet meer wat het eerste deel van Mefiboseth betekent, maar boseth betekent schandelijk. Isbaäl betekent man van Baäl. Isboseth betekent man van iets schandelijks.

Waar het hier om gaat, is dat er twee nakomelingen van Saul waren, een zoon en een kleinzoon, die allebei de naam Baäl in hun naam hadden. Het Bijbelse verslag, vooral in Samuel, vermeldt hen met Boseth in hun naam in plaats van Baäl. Hoe dan ook, Mefiboseth was de kleinzoon van Saul, de zoon van Jonathan, en hij was kreupel. Hij vroeg zich waarschijnlijk af wanneer het doodvonnis over hem uitgesproken zou worden. Want in vrijwel de hele geschiedenis volgt er bij een machtswisseling meestal een zuivering. Dat wil zeggen, als iemand aan de macht komt die geen familie is van de vorige koning, dan is iedereen die wel familie van de vorige koning was zo goed als ten dode opgeschreven. Je wilde niet dat mensen die nog met weemoed aan de vorige koning dachten en hem goedgezind waren, zouden zeggen: ‘Nou, dit is zijn zoon. We kunnen hem in plaats daarvan koning maken.’ Meestal doodden ze gewoon iedereen van de vorige dynastie wanneer de ene dynastie de andere verving.

Mefiboseth was op de een of andere manier onopgemerkt gebleven. Deels omdat hij kreupel was, vermoed ik, en ergens buiten het gewone maatschappelijke leven woonde. Maar David deed navraag:

> David zei: Is er nog iemand die overgebleven is van het huis van Saul, zodat ik hem goedertierenheid kan bewijzen omwille van Jonathan?
>
> 2 SAMUEL 9:1

Ze zeiden:

> De koning zei: Is er soms nog iemand van het huis van Saul, zodat ik de goedertierenheid van God aan hem kan bewijzen? Toen zei Ziba tegen de koning: Er is nog een zoon van Jonathan, die aan beide voeten verlamd is.
>
> 2 SAMUEL 9:3

Dus stuurde hij een boodschapper naar Mefiboseth en liet hem komen om voor hem te verschijnen. Natuurlijk dacht Mefiboseth waarschijnlijk: 'Nou, ik wist dat dit niet eeuwig kon duren. Ik denk dat dit de dag is waarop ik ga sterven.' Maar David wil Mefiboseth juist gunst bewijzen. In feite nodigt hij Mefiboseth uit om bij hem in het paleis te wonen, bij hem aan tafel te eten en in elk geval alle luxe van het koninklijke leven te genieten, al had hij natuurlijk niet de status van een lid van het koningshuis. Dat verhaal staat in 2 Samuel hoofdstuk 9. Het wordt weggelaten. Mefiboseth en dat verhaal worden in Kronieken niet genoemd.

5

Davids zonde en opstanden blijven onvermeld

In 1 Kronieken 19 hebben we Davids overwinning op de Ammonieten en de Syriërs. Dit staat ook in 2 Samuel 10. Er is niet veel verschil tussen de twee verslagen. Hoofdstuk 20 is heel anders, want in hoofdstuk 20 hebben we Davids oorlog tegen Rabba. Het

begint met:

> Het gebeurde ten tijde van het aanbreken van het nieuwe jaar, in de tijd dat de koningen ten strijde trekken, dat Joab de legermacht liet uitrukken. Hij richtte het land van de Ammonieten te gronde en kwam en belegerde Rabba. David bleef echter in Jeruzalem. En Joab versloeg Rabba en maakte het met de grond gelijk.
>
> 1 KRONIEKEN 20:1

Je herinnert je misschien dat het verhaal in 2 Samuel hoofdstuk 11 ook zo begint. Maar David stuurde Joab met zijn legers naar Rabba. David bleef thuis en ontmoette de vrouw van zijn buurman en kreeg een verhouding met haar. Ze werd zwanger en hij liet haar man van het slagveld terugkomen. Hij probeerde hem ertoe te brengen met zijn vrouw te slapen, zodat het zou lijken alsof hij zijn eigen vrouw zwanger had gemaakt, in plaats van dat David haar zwanger had gemaakt.

De man wilde niet met haar slapen, want hij zei:

> Uria zei tegen David: De ark en Israël en Juda verblijven in tenten, en mijn heer Joab en de manschappen van mijn heer hebben in het open veld hun kamp opgeslagen; zou ík dan naar mijn huis gaan om te eten en te drinken en met mijn vrouw te slapen? Zo waar u leeft en uw ziel leeft, dat zal ik niet doen!
>
> 2 SAMUEL 11:11

Dus stuurde David hem naar de oorlog met zijn eigen doodvonnis op zak. Hij wist het niet, maar David zei tegen hem:

‘Geef dit aan Joab, je generaal.’

De boodschap voor Joab was:

‘Zorg dat die vent wordt gedood.’

Bathseba's man, Uria de Hethiet, sneuvelde in de strijd en David trouwde met Bathseba.

Kronieken vermeldt dat David met Bathseba getrouwd is en een zoon heeft die Salomo heet, maar laat dat hele verhaal weg over hoe Bathseba Davids vrouw werd. De veldslag hebben we wel. Samuel en Kronieken beginnen allebei met de woorden:

> Het gebeurde bij het aanbreken van het nieuwe jaar, in de tijd dat de koningen ten strijde trekken, dat David Joab en zijn manschappen met hem en heel Israël eropuit stuurde. Zij richtten de Ammonieten te gronde en belegerden Rabba. David bleef echter in Jeruzalem.
>
> 2 SAMUEL 11:1

Maar Kronieken vermeldt niet de problemen waarin David terechtkwam toen hij thuisbleef. Het gaat alleen over de verovering van Rabba en laat de andere dingen weg.

Omdat het de zonde van David met Bathseba weglaat, laat het ook het hele verhaal weg over zijn zonen die in opstand kwamen. Dat was grotendeels een gevolg daarvan, vooral de opstand van Absalom. De opstand van Absalom neemt een heel belangrijke plaats in het boek 2 Samuel in. Hij beheerst behoorlijk wat hoofdstukken. Eigenlijk gaat 2 Samuel 13 tot en met 20 grotendeels over de opstand van Absalom. In elk geval tot en met hoofdstuk 19, en dan gaat hoofdstuk 20 over nog een opstand, van een man die Seba heette en die ook tegen David in opstand kwam. Deze opstanden worden in Kronieken niet genoemd. Davids zonde, de opstand van Absalom en de opstand van Seba ontbreken in Kronieken, maar je vindt ze wel in Samuel.

6

God en satan bij Davids volkstelling

Hoofdstuk 21 van 1 Kronieken gaat over de volkstelling. De volkstelling staat ook beschreven in 2 Samuel 24, en de vergelijking van deze twee hoofdstukken, deze twee geschiedenissen van de volkstelling, is erg verwarrend. Om te beginnen zou het al

verwarrend zijn als we maar één verslag hadden. Wanneer je er twee hebt, is het nog verwarrender vanwege alle verschillen ertussen. We zouden zelfs kunnen zeggen: tegenstrijdigheden ertussen. Sommige verschillen zijn waarschijnlijk geen tegenstrijdigheden en kunnen met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Sommige dingen die echt op tegenstrijdigheden lijken, zijn waarschijnlijk overschrijffouten.

Allereerst staat er in Kronieken dat satan David ertoe aanzette een volkstelling te houden. In Samuel staat dat God hem daartoe aanzette. Dat is op zichzelf geen probleem, want in Samuel staat dat God boos was op Israël en David ertoe aanzette een volkstelling te houden. Dat leidde tot een straf over het volk, een plaag over het volk. Maar het begint ermee dat God al boos is op Israël vanwege iets anders, vanwege hun wangedrag. Hij was boos. Hij was van plan een plaag over hen te brengen, en de aanleiding die Hij daarvoor gebruikte, was David ertoe te brengen de volkstelling te houden. En dat was de straf. Het lijkt nog steeds een beetje vreemd, maar het kan kloppen.

Wanneer je bij Kronieken komt en daar leest dat het satan was die David ertoe aanzette, is dat niet echt een probleem voor mensen die begrijpen welke rol satan in de wereld speelt. Satan kan Gods volk niets aandoen zonder Gods toestemming. We zien bijvoorbeeld in 1 Koningen 22 dat God een leugengeest naar de mond van Achabs profeten stuurt. In het visioen dat de profeet Micha daarover kreeg, zegt hij dat deze geest naar voren kwam en zei:

> Ik wil een leugengeest zijn in de mond van zijn profeten.
>
> 1 KONINGEN 22:22

God zei:

> Goed, dat sta Ik je toe.
>
> 1 KONINGEN 22:22

Satan kwam bij God en zei:

> Maar steek toch Uw hand uit en tref alles wat hij heeft. Voorwaar, hij zal U in Uw aangezicht vaarwel zeggen. De HEERE zei tegen de satan: Zie, alles wat hij heeft, is in uw hand; alleen naar hemzelf mag u uw hand niet uitsteken. En de satan ging weg van het aangezicht van de HEERE.
>
> JOB 1:11-12

God zei:

Goed, dat sta Ik je toe.

Wat de Bijbel heel duidelijk maakt, is dat de duivel de vijand van Gods volk is. God is niet de vijand van Zijn eigen volk, maar Hij is bereid toe te laten dat Zijn volk op de proef wordt gesteld. Satan kan niets doen om ons op de proef te stellen, tenzij hij eerst naar God gaat. Als God ja zegt, zal het gebeuren. Als God nee zegt, zal satan gewoon teleurgesteld worden.

Wanneer er staat dat satan David ertoe aanzette een volkstelling te houden, en er ook staat dat God dat deed, is er geen reden waarom we dit niet in hetzelfde licht kunnen zien als de eerste hoofdstukken van Job. Satan wilde David ertoe brengen iets verkeerds te doen. In dit geval zei God: ‘Ik ben boos op Israël. Ze verdienen het om geoordeeld te worden. Ik zal je dat dus laten doen. Ik zal toelaten dat het gevolg is dat er een plaag over het volk komt.’

Veel mensen vinden dat niet gemakkelijk, maar dat is eenvoudigweg hoe de Bijbel ernaar kijkt. Jezus zei:

> En de Heere zei: Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoudt. En u, als u eens tot inkeer gekomen bent, versterk dan uw broeders.
>
> LUKAS 22:31-32

Satan is naar God gegaan om God toestemming te vragen de apostelen te ziften als tarwe, om het kaf uit hun midden te verwijderen. En er was daar één lid dat kaf was: Judas. Maar waar het hier om gaat, is dat satan Gods volk niets kan aandoen tenzij God het toestaat. Toen satan David er inderdaad toe aanzette, gebeurde dat dus niet zonder dat God het had toegestaan en wilde dat het doorging. Anders zou God nee hebben gezegd.

7

De schuld en gevolgen van de volkstelling

Maar er zijn nog andere kwesties. Het is helemaal niet duidelijk waarom het houden van een volkstelling verkeerd was. God droeg Mozes tweemaal op een volkstelling onder het volk Israël te houden: eenmaal aan het begin van de tocht door de woestijn en eenmaal aan het einde, veertig jaar later. Het is blijkbaar geen zonde om een volkstelling te houden, maar bij deze gelegenheid was het dat wel. Zelfs Joab wist dat. Toen David tegen Joab zei:

> Ga eropuit en houd een volkstelling.
>
> 1 KRONIEKEN 21:2

zei Joab:

> Toen zei Joab: Moge de HEERE er aan Zijn volk honderdmaal meer toevoegen dan zij nu zijn; maar, mijn heer de koning, zijn zij niet allen voor mijn heer tot dienaren? Waarom wil mijn heer dit? Waarom zou hij Israël tot schuld worden?
>
> 1 KRONIEKEN 21:3

En tegen God zondigen. David zei:

Doe het gewoon.

David en Joab wisten allebei dat het een zonde was, maar wij weten niet waarom. Zij moeten geweten hebben waarom. Er zit meer achter het verhaal dan ons wordt verteld. Er zit een bepaalde motivatie achter. Op de een of andere manier gaan ze tegen God in, maar de Bijbel vertelt ons niet alle details. We moeten dus gewoon erkennen dat David wist dat hij iets verkeerds deed. Zelfs Joab, die veel minder godvruchtig was dan David, wist dat het verkeerd was en maakte er zelfs bezwaar tegen.

Maar Joab voerde het met tegenzin uit. De Bijbel zegt dat hij er geen vreugde in had, en hij hield niet eens een volkstelling onder de Levieten en de Benjaminieten, omdat de zaak hem een gruwel was. Daardoor kwam er een plaag over Israël. Die plaag hield op bij een bepaalde dorsvloer van een man die Ornan heette, of Arauna, zoals hij in Samuel wordt genoemd. David kocht die dorsvloer en bracht daar offers aan God, om het einde van de plaag te vieren en om een einde aan de plaag te maken, neem ik aan. Vervolgens werd die plek natuurlijk de plaats waar Salomo later de tempel zou bouwen. Maar dat is het verhaal over de volkstelling.

8

Davids voorbereiding en de priesterafdelingen

Nu hebben we in hoofdstuk 22 een hoofdstuk waarvoor geen parallel bestaat in de andere geschiedschrijving. Eigenlijk hebben alle overige hoofdstukken, 22 tot en met 29, geen echte parallellen in de boeken Samuel of Koningen. Dit zijn een paar van die hoofdstukken waar je nogal moeilijk doorheen komt. Sommige bestaan alleen maar uit lijsten met namen en andere dingen die ongeveer even interessant zijn.

In hoofdstuk 22 bereidt David de bouw van de tempel voor. Dat wil zeggen, hij verzamelt materialen enzovoort en begint de voorbereidingen te treffen. Dan hebben we in hoofdstuk 23 een lijst van de afdelingen van de Levieten. Dat leest werkelijk heerlijk, net als de eerste negen hoofdstukken. Dan hoofdstuk 24, de indeling van de priesters in 24 groepen. Dit is enigszins interessant, in die zin dat er zo veel priesters waren.

Iedereen die van Aäron afstamde, was priester. Aäron had vele generaties eerder geleefd, en daarom waren er honderden mannen, priesters. Maar er konden op elk moment maar een paar mannen in de tempel werken. Daarom verdeelde David hen in 24 afdelingen van priesters. Hier vind je dat, in het 24e hoofdstuk van 1 Kronieken. Elke afdeling, elke groep priesters onder een bepaald hoofd, kreeg twee weken per jaar de verantwoordelijkheid voor de eredienst in de tempel. Het was elke week een andere man.

Dit is interessant, want we weten dat Zacharias, de vader van Johannes de Doper, de man was die die week in de tempel reukwerk verbrandde, toen de engel hem in de tempel ontmoette en aankondigde dat Johannes de Doper zou komen. Er staat zelfs dat hij tot de afdeling van Abia behoorde, een van deze 24 afdelingen. Het was zo geregeld dat elke week van het jaar op de kalender een van deze 24 afdelingen een man leverde om die week in de tempel het reukwerk te verbranden. Elke afdeling kreeg twee weken per jaar.

Als jouw groep aan de beurt was, wierp je het lot om te zien wie het voorrecht kreeg om die man te zijn. Een afdeling van priesters kon honderden priesters tellen, dus werd er door het werpen van het lot één man gekozen. In de loop van het jaar waren dat er twee, omdat er twee verschillende weken in het jaar voor waren. In Lukas hoofdstuk 1 staat dat Zacharias die week door het lot werd aangewezen om het reukwerk te verbranden. Dat was hij aan het doen toen de engel aan hem verscheen in de tempel.

Maar we weten dat een man, nadat hij voor dat voorrecht was uitgekozen, nooit opnieuw gekozen kon worden. Dus zelfs wanneer zijn afdeling weer aan de beurt was, zijn groep priesters, werd hij uitgesloten van de loting, omdat hij zijn beurt had gehad. Hij moest anderen aan de beurt laten komen. De meeste priesters zouden waarschijnlijk in hun hele leven nooit worden uitgekozen. Als een man werd uitgekozen, was dat iets wat maar één keer in zijn leven gebeurde. Dat was de achtergrond van wat we lezen in Lukas' beschrijving: Zacharias behoorde tot de afdeling van Abia, en hij was aan de beurt. Hij werd door het lot aangewezen om reukwerk te verbranden enzovoort. Die achtergrond staat in Kronieken, 1 Kronieken 24. David verdeelt de priesters in 24 groepen.

9

Muziek en organisatie van de tempeldienst

Dan hoofdstuk 25, een lijst van de musici. David is degene die muziek in de Joodse aanbidding heeft ingevoerd. De wet van Mozes bevatte, zoals je weet, in Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium uitvoerige regels voor de aanbidding bij de tabernakel, uitvoerige rituelen, maar geen enkel woord over muziek. David was degene die van muziek hield. Hij was musicus en liedschrijver, en hij wilde dat mensen zijn psalmen zongen die hij schreef. Het waren aanbiddingsliederen, dus voerde hij muziek in als een vorm van aanbidding in Israël.

Hij was niet de eerste die op het idee kwam om muziek te gebruiken om God te aanbidden. Toen de Israëlieten uit Egypte waren ontkomen, barstten ze spontaan in gezang uit, het lied van Mozes, om hun bevrijding te vieren. Maar vaste liederen en musici die geregeld bij de tempel of bij de tabernakel waren en muziek maakten, vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week, werkelijk dag en nacht rond de ark van het verbond — dat was Davids vernieuwing.

Blijkbaar heeft hij zelfs muziekinstrumenten gemaakt. Ik denk niet dat hij dat eigenhandig deed. Waarschijnlijk gaf hij mensen de opdracht om dat te doen. Maar er werden door David nieuwe muziekinstrumenten gemaakt, en uiteraard nieuwe liederen. Het boek Psalmen getuigt daarvan. Het waren Levieten en priesters die zongen, en de musici die speelden. De musici worden in hoofdstuk 25 bij name genoemd.

Dan is hoofdstuk 26 in twee delen verdeeld. De eerste 19 verzen geven een lijst van de poortwachters van de tempel. Vervolgens gaan de verzen 20 tot en met 32 over de schatbewaarders. Hoofdstuk 27 heeft opnieuw geen parallellen in de andere geschiedschrijving. We hebben de militaire afdelingen van Israël in de hoofdstukken 1 tot en met 15, de stamhoofden in de verzen 16 tot en met 24, en andere overheidsfunctionarissen in de verzen 25 tot en met 34.

10

Davids opdracht aan Salomo voor de tempel

In hoofdstuk 28 geeft David Salomo een bijzondere opdracht over de noodzaak om de tempel te bouwen. Dat zou pas na Davids dood gebeuren, maar David wilde er zeker van zijn dat Salomo het uit zijn eigen mond hoorde. Hij vermeldt dat God David niet had toegestaan de tempel te bouwen. We lezen in 2 Samuel dat David zelf de tempel wilde bouwen, maar dat God tegen de profeet Nathan zei:

Zeg hem dat je het niet kunt. Je zoon zal het doen.

Dat hoort allemaal bij het Davidische verbond in 2 Samuel hoofdstuk 7.

Maar in Samuel wordt ons niet verteld waarom David het niet mocht doen. In Kronieken vermeldt David in dit hoofdstuk twee keer dat God tegen hem had gezegd:

> Je mag geen tempel bouwen, omdat je een man van oorlog bent en veel bloed hebt vergoten. Je zoon zal een man van vrede zijn, en hij zal het huis voor Mijn Naam bouwen.
>
> 1 KRONIEKEN 28:3; 22:9–10

Het is interessant dat Salomo een vorm is van het woord sjalom, vrede. Het betekent een man van vrede. David was een man van oorlog. En hoewel die oorlogen van God waren, zondigde David niet door oorlog te voeren. Het was alleen niet het soort levenswerk dat God wenste voor een man die Zijn huis zou bouwen. Daarom gaf Hij Salomo een regering van veertig jaar in vrede. David regeerde veertig jaar. Salomo regeerde ook veertig jaar.

Maar zover zijn we nog niet. In hoofdstuk 28 hebben we Davids opdracht aan Salomo over de bouw van de tempel. Vervolgens verzamelt David in hoofdstuk 29 materialen voor de tempel. Daarover krijgen we meer bijzonderheden in vers 1 tot en met 20. Hij vermeldt zelfs hoeveel van zijn eigen geld hij geeft. Hij schonk een enorme hoeveelheid goud en zilver uit zijn eigen bezit, en het volk gaf ook enorm veel. Deze tempel was echt zo luxueus als het Ritz. Er werden tonnen goud gebruikt om het meubilair en dergelijke te maken, of in elk geval te bekleden, en zelfs de muren. De

muren werden met zuiver goud bekleed, enzovoort. Het was een heel duur gebouw. David gaf zijn eigen goudvoorraden, en hij moedigde andere mensen aan om dat ook te doen. We lezen over die inzameling in vers 1 tot en met 20.

11

Salomo volgt David op en rekent af

In hetzelfde hoofdstuk staat de zalving van Salomo tot koning in vers 21 tot en met 25. Vervolgens gaan vers 26 tot en met 30 over het einde van Davids regering en zijn dood. Wat hierin ontbreekt, is dat Adonia, Davids zoon, Salomo's koningschap betwistte. Dit gebeurde voordat David stierf. Voordat David stierf, probeerde Adonia, een van Davids zonen, zichzelf koning te maken. Maar David leefde nog en kon in plaats daarvan zijn steun aan Salomo geven. Dus Adonia zat nu natuurlijk politiek flink in de problemen. Salomo zei tegen hem:

> Salomo zei: Als hij zich een betrouwbaar man betoont, zal hem geen haar gekrenkt worden, maar als er kwaad in hem aangetroffen wordt, zal hij sterven.
>
> 1 KONINGEN 1:52

Nadat David gestorven was, kwam Adonia bij Salomo met het verzoek of hij Abisag, de Sunamitische, die Davids bed warm had gehouden, tot vrouw mocht hebben. Ik zal niet op de bijzonderheden ingaan, maar dit zou worden gezien als een verraderlijke poging om de troon van Salomo te ondermijnen. Salomo zag hierin dat Adonia zich niet gedroeg, en hij liet hem ter dood brengen.

Voordat David stierf, droeg hij Salomo op om nog enkele rekeningen te vereffenen. Die vinden we hier niet in Kronieken, maar wel in 1 Koningen hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 9. We lopen nu dus gelijk op met 1 Koningen. 1 Koningen 1 is het verhaal van Adonia en zijn opstand. De eerste negen verzen van 1 Koningen hoofdstuk 2 vertellen hoe David Salomo opdroeg ervoor te zorgen dat hij vooral met Joab afrekende, die enkele heel slechte dingen had gedaan. En ook met een man die Simeï heette, die David had vervloekt toen hij voor Absalom vluchtte.

Het is interessant dat David deze mannen niet terechtstelde. Joab was Davids neef. Joab was een zoon van Zeruja, die Davids zus was. Misschien wilde hij hem daarom niet doden. Of misschien was het gewoon omdat hij bang was voor Joab, want Joab was een behoorlijk machtige man en David was op dat moment een oude, zwakke man. Maar hoe dan ook, Joab had dingen gedaan waarop de doodstraf stond en had ook buiten de oorlog mensen vermoord. Hij had op verraderlijke wijze enkele onschuldige mensen gedood. Daarom zei David tegen Salomo:

> En ook jíj weet wat Joab, de zoon van Zeruja, mij aangedaan heeft, en wat hij met de twee legerbevelhebbers van Israël gedaan heeft, met Abner, de zoon van Ner, en met Amasa, de zoon van Jether: hij heeft hen gedood en oorlogsbloed vergoten in vredestijd. Daarbij bracht hij oorlogsbloed op de gordel die om zijn middel zat, en op de schoenen die aan zijn voeten zaten. Handel daarom naar je wijsheid, maar laat zijn grijze haar niet in vrede in het graf neerdalen.
>
> 1 KONINGEN 2:5-6

En dan was er ook Simeï, die David had vervloekt. David had hem enigszins ontzien toen hij weer aan de macht kwam. Hij zei tegen Salomo:

Zorg ook voor hem.

12

Salomo's wijsheid en oordeel

Wanneer je bij 2 Kronieken komt, zien we dat Salomo nu aan de macht is. Er wordt ons niet verteld hoe hij die rekeningen vereffende die zijn vader hem had opgedragen te vereffenen. Dat staat in 1 Koningen 2, vers 13 tot en met 46. Ook wordt ons niets verteld over dat beroemde oordeel dat hij uitsprak tussen twee prostituees over de vraag van wie de baby was. Je kent het beroemde verhaal:

> Vervolgens zei de koning: Breng mij een zwaard; en zij brachten een zwaard bij de koning. En de koning zei: Snijd dat levende kind in tweeën, en geef de helft aan de één en de helft aan de ander.
>
> 1 KONINGEN 3:24-25

Zo bracht hij aan het licht wat er in het hart van de echte moeder leefde. Zij zei:

> Maar de vrouw van wie de levende zoon was — want haar medelijden werd opgewekt vanwege haar zoon — zei tegen de koning: Och, mijn heer! Geef haar het levende kind, en dood het in geen geval. Maar de ander zei: Het zal niet voor mij en ook niet voor u zijn, snijd het doormidden.
>
> 1 KONINGEN 3:26

De andere vrouw zei:

Nee, hak het doormidden, waarmee ze natuurlijk verraadde dat zij de moeder niet was.

Dat was een beroemde uitspraak van Salomo, die je vindt in 1 Koningen 3, vers 16 tot en met 28. Door dat soort dingen werd Salomo beroemd om zijn wijsheid. Verder gaat 1 Koningen 4, vers 1 tot en met 19 over Salomo's kabinet, of de regeringsfunctionarissen die onder hem dienden. Vervolgens gaat 1 Koningen 4, vers 20 tot en met 34 uitvoerig

in op zijn voorspoed en zijn wijsheid. Hoe hij drieduizend spreuken en honderdvijf liederen schreef, en alles wat hij deed en bezat. Dat staat allemaal in Koningen. Het staat niet in Kronieken. Kronieken houdt zich voornamelijk bezig met Salomo's bouw van de tempel, en niet zozeer met zijn roem en rijkdom.

13

Salomo vraagt God om wijsheid

Het eerste hoofdstuk van 2 Kronieken gaat over Salomo's verzoek om wijsheid, dat ook in 1 Koningen 3:1 tot en met 15 te vinden is. Het gaat wel over een deel van zijn militaire en economische macht. Maar dat verzoek om wijsheid deed Salomo toen hij als koning geïnstalleerd zou worden. God verscheen hem in een droom en zei:

> In Gibeon verscheen de HEERE 's nachts aan Salomo in een droom, en God zei: Vraag wat Ik u geven zal.
>
> 1 KONINGEN 3:5

Salomo zei:

> Nu dan, HEERE, mijn God! Ú hebt Uw dienaar koning gemaakt in de plaats van mijn vader David. Ík ben echter een jonge man: ik weet niet uit of in te gaan. En Uw dienaar is te midden van Uw volk geplaatst, dat U verkozen hebt, een groot volk, dat vanwege de menigte niet geteld of geschat kan worden. Geef dan Uw dienaar een opmerkzaam hart, om recht te kunnen spreken over Uw volk, om met inzicht onderscheid te kunnen maken tussen goed en kwaad, want wie zou over dit machtige volk van U kunnen rechtspreken?
>
> 1 KONINGEN 3:7-9

God zegt:

> Het was goed in de ogen van de Heere, dat Salomo dit gevraagd had. God zei tegen hem: Omdat u hierom gevraagd hebt, en niet gevraagd hebt om een lang leven voor uzelf; omdat u niet om rijkdom voor uzelf hebt gevraagd en niet om de dood van uw vijanden hebt gevraagd, maar om inzicht hebt gevraagd voor uzelf om naar rechtszaken te kunnen luisteren, zie, daarom doe Ik overeenkomstig uw woorden: zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke er vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet zal opstaan. En zelfs dat waar u niet om gevraagd hebt, geef Ik u: zowel rijkdom als eer, zodat niemand onder de koningen uws gelijke zal zijn, al uw dagen.
>
> 1 KONINGEN 3:10-13

Omdat hij iets bescheidens vroeg, denk ik, was God tevreden en gaf Hij hem wat hij vroeg. Natuurlijk keerde Salomo zich volgens 1 Koningen hoofdstuk 11 ook van God af. Maar dat is iets wat Kronieken niet vermeldt. Net zoals het Davids zonde met Bathseba niet vermeldt, vermeldt het ook Salomo's afvalligheid niet.

14

De tempelbouw en Salomo's inwijdingsgebed

Als je bij hoofdstuk 2 van 2 Kronieken komt, tot en met hoofdstuk 7, gaat dit allemaal over de bouw van de tempel. In hoofdstuk 2 overlegt hij met Hiram, de koning van Tyrus in het noorden, over het leveren van bekwame werklieden en hout voor het project. Dit is ook te vinden in 1 Koningen 5. In hoofdstuk 3 en 4 worden de tempel en de bijbehorende inrichting gemaakt. Dit wordt ook behandeld in 1 Koningen 6 tot en met 7. In hoofdstuk 5 wordt de ark naar de tempel gebracht, wat ook te vinden is in 1 Koningen 8, de eerste 13 verzen.

Dan hebben we de toespraak en het inwijdingsgebed bij de gelegenheid waarop de tempel voltooid was. Salomo besteedde zeven jaar aan de bouw van de tempel. Interessant genoeg besteedde hij daarna dertien jaar aan de bouw van zijn paleis. Maar hij bouwde de tempel wel eerst. De bouw van de tempel en zijn paleis samen duurde twintig jaar. Zijn prioriteiten lagen in elk geval goed. Hij maakte eerst de tempel.

Aan het eind van die zeven jaar was er een inwijding, en hij hield een toespraak die hier is opgetekend in hoofdstuk 6, vers 2 tot en met 11. Die vinden we in wezen ook in 1 Koningen 8. Dan is er een lang gebed dat Salomo uitsprak. Dit is een heel lang hoofdstuk. Hoofdstuk 6, vers 12 tot en met 42, bevat het inwijdingsgebed.

Bij die gelegenheid sprak Salomo erover dat hij zelf onwaardig was om een huis voor God te bouwen.

> Maar zou God werkelijk bij de mensen op de aarde wonen? Zie, de hemel, ja, de allerhoogste hemel, kan U niet bevatten, hoeveel te min dit huis dat ik gebouwd heb!
>
> 2 KRONIEKEN 6:18

En dat soort dingen allemaal. Maar vervolgens ging zijn gebed verder met de woorden:

> Laten Uw ogen open zijn, dag en nacht, over dit huis, over deze plaats, waarvan U hebt gezegd dat U daar Uw Naam zou vestigen, om te luisteren naar het gebed dat Uw dienaar op deze plaats zal bidden. Luister dan naar de smeekbeden van Uw dienaar en Uw volk Israël, die zij op deze plaats zullen bidden. En U, luister vanuit Uw woonplaats, uit de hemel, ja luister, en vergeef.
>
> 2 KRONIEKEN 6:20-21

Hij loopt verschillende situaties langs: als iemand een eed schendt, als het volk in zonde vervalt en in ballingschap gaat, als er een hongersnood of sprinkhanenplaag over het volk komt. Al die rampen die hen zouden kunnen treffen als ze gezondigd hadden. Hij zegt:

> Wanneer Uw volk Israël door de vijand wordt verslagen, omdat zij tegen U hebben gezondigd, en zij zich bekeren, Uw Naam belijden en voor Uw aangezicht in dit huis zullen bidden en smeken, luistert Ú dan uit de hemel, en vergeef de zonde van Uw volk Israël, en breng hen terug naar het land dat U hun en hun vaderen gegeven hebt. Als de hemel gesloten is en er geen regen komt, omdat zij tegen U gezondigd hebben, en zij op deze plaats bidden, Uw Naam belijden en zich van hun zonde bekeren, omdat U hen vernederde, luistert Ú dan in de hemel en vergeef de zonde van Uw dienaren en van Uw volk Israël, want U leert hun de goede weg waarop zij moeten gaan, en geef regen op Uw land, dat U aan Uw volk als erfelijk bezit hebt gegeven. Als er honger in het land is, als er pest is, als er korenbrand, meeldauw, veldsprinkhanen en zwermsprinkhanen komen, als zijn vijanden hem benauwen in het land met zijn steden, als er welke plaag of welke ziekte dan ook komt, elk gebed, elke smeekbede die er zal zijn van ieder mens en van heel Uw volk Israël, als eenieder zijn plaag en zijn pijn erkent en naar dit huis zijn handen uitstrekt, luistert Ú dan vanuit de hemel, Uw vaste woonplaats, vergeef, en geef eenieder naar al zijn wegen, U, Die zijn hart kent. U alleen kent immers het hart van de mensenkinderen,
>
> 2 KRONIEKEN 6:24-30

en doe dit. Dat gebed is ook te vinden in 1 Koningen hoofdstuk 8.

15

Gods heerlijkheid vervult de tempel

Dan zien we in hoofdstuk 7 dat er, nadat hij gebeden heeft, vuur uit de hemel neerdaalt en het offer verteert. Net zoals dat gebeurde toen de tabernakel in de tijd van Mozes in gebruik werd genomen. Er kwam vuur uit de tegenwoordigheid van de Heere en dat verteerde het offer. Hetzelfde gebeurde op de berg Karmel met de profeet Elia, maar dat is niet in Kronieken te vinden.

Dan vervult de heerlijkheid van de Heere de tempel in vers 1 tot en met 3. Dat is een wolk, een Sjechinaheerlijkheid. Dit gebeurde ook in Exodus hoofdstuk 40, toen de tabernakel werd opgericht. Gods heerlijkheid vervulde de tempel. Op beide plaatsen konden de priesters niet blijven staan om dienst te doen. Ze konden de tabernakel niet binnengaan op de dag dat die in gebruik werd genomen, en bij deze gelegenheid de tempel niet, honderden jaren later. Want de heerlijkheid vervulde ze, blijkbaar zo dicht dat niemand daar echt naar binnen kon gaan en blijven staan.

Sommige mensen geloven dat dit betekent dat mensen zouden omvallen als ze daar wel naar binnen gingen.

> En de priesters konden, vanwege die wolk, niet blijven staan om te dienen, want de heerlijkheid van de HEERE had het huis van God vervuld.
>
> 2 KRONIEKEN 5:14

staat er. We weten niet precies of dat die betekenis heeft, maar het punt is dat ze niet naar binnen gingen, omdat God daar zichtbaar aanwezig was.

In 1 Koningen 8:55 tot en met 61 vinden we dat Salomo bij deze gelegenheid het volk zegent. Dat is in Kronieken weggelaten. Maar in beide geschiedverhalen vinden we wel de inwijdingsplechtigheid. Die staat hier in hoofdstuk 8, vers 4 tot en met 10, en is ook te vinden in 1 Koningen 8:62 tot en met 66.

Dan verschijnt God opnieuw aan Salomo. God verscheen hem in hoofdstuk 1, toen hij om wijsheid vroeg. Maar nu, nadat hij de tempel heeft ingewijd, verschijnt God opnieuw aan hem. Hier bevestigt God natuurlijk dat Hij die gebeden zal verhoren. Dat is dus het tweede bezoek van God aan Salomo. Dat is ook te vinden in 1 Koningen hoofdstuk 9, vers 1 tot en met 9. De rest van dit hoofdstuk 8 bevat dan nog enkele andere prestaties van Salomo. Niet alles is hetzelfde als in Koningen, maar er is niet zo heel veel wezenlijk verschil.

16

Salomo's rijkdom, afval en terugkeer

Beide geschiedverhalen vermelden het bezoek van de koningin van Sjeba. Dit staat in 2 Kronieken hoofdstuk 9 en is ook te vinden in 1 Koningen 10. De koningin van Sjeba komt op bezoek. Ze heeft over Salomo gehoord. Ze is onder de indruk. Het beneemt haar de adem. Ze zegt dat het veel grootser was dan ze zelfs maar had gehoord, twee keer zo groots. Ze zegt:

‘Ze hadden me nog niet eens de helft verteld.’

Dan krijgen we een beschrijving van zijn grote rijkdom, die in beide geschiedverhalen staat, en van Salomo’s dood. Die staat hier in hoofdstuk 9, vers 29 tot en met 31, met een parallel in 1 Koningen 11:41 tot en met 43. Het verschil is dat 1 Koningen 11 ons heeft verteld dat hij vóór zijn dood van de Heere afweek. Zijn vrouwen keerden zijn hart van de Heere af. Hij trouwde met veel vrouwen uit verschillende volken en van andere godsdiensten, en hij bouwde in Jeruzalem heiligdommen voor hun goden, alleen maar om zijn vrouwen een plezier te doen. Hij sloot kennelijk compromissen en nam waarschijnlijk ook deel aan de eredienst in sommige van die tempels. En er staat dat zij zijn hart van de Heere afkeerden.

Koningen vertelt ons niet of Salomo ooit tot bekering kwam. Maar ik vat het boek Prediker zo op dat het ons vertelt dat hij dat wel deed. Ik geloof dat het boek Prediker aan het einde van Salomo’s leven is geschreven als een terugblik op de periode waarin

hij van God was afgedwaald. Hij beschrijft hoe hij onder de zon naar betekenis zocht, als het ware ver van de Heere, en niets vond. Alles was leegte. Alles was najagen van wind. Maar uiteindelijk zegt hij aan het einde:

> De slotsom van al wat door u gehoord is, is dit: Vrees God, en houd u aan Zijn geboden, want dit geldt voor alle mensen. God zal namelijk elke daad in het gericht brengen, met alles wat verborgen is, hetzij goed, hetzij kwaad.
>
> PREDIKER 12:13-14

Dus eigenlijk zien we aan het einde van Prediker dat Salomo min of meer trouw aan God lijkt te zijn. Hij moedigt jonge mannen aan om trouw aan God te zijn, nadat hij het verhaal heeft verteld van zijn afdwalen. Daarom denk ik dat Prediker nog een hoofdstuk toevoegt aan 1 Koningen hoofdstuk 11, waarin Salomo volgens mij inderdaad tot de Heere terugkeerde, al vermeldt Koningen dat niet. En Kronieken vermeldt niet eens dat hij van de Heere afweek.

17

Rehabeam en de scheuring van het rijk

In 2 Kronieken hoofdstuk 10 staat de opstand onder Rehabeam. Die kon niet worden weggelaten. Die was zo belangrijk omdat tien van de stammen in opstand kwamen tegen het huis van David. Rehabeam was de zoon van Salomo en koning in Jeruzalem. Maar toen hij net koning was geworden, kwamen de leiders van de andere stammen in het noorden naar hem toe en zeiden:

> Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; welnu, maakt u het harde dienstwerk voor uw vader en zijn zware juk, dat hij ons heeft opgelegd nu lichter, dan zullen wij u dienen.
>
> 2 KRONIEKEN 10:4

En Rehabeam zei:

> Hij zei tegen hen: Kom over drie dagen weer bij mij terug. En het volk ging weg.
>
> 2 KRONIEKEN 10:5

En hij raadpleegde de oudere mannen die Salomo's raadgevers waren geweest toen Salomo nog leefde, en zij zeiden:

> Zij spraken tot hem: Als u goed voor dit volk wilt zijn, als u hun goedgezind bent, en goede woorden tot hen spreekt, dan zullen zij alle dagen uw dienaren zijn.
>
> 2 KRONIEKEN 10:7

Maar daar was hij niet blij mee. Rehabeam ging naar de jonge mannen van zijn eigen leeftijd, en zij zeiden:

Nee, je moet die mensen laten zien wie de baas is. Als je nu toegeeft, winden ze je de rest van je leven om hun pink. Je moet voet bij stuk houden.

En dus ging hij drie dagen later terug naar het volk en zei:

> De jonge mannen, die met hem waren opgegroeid, spraken tot hem: Dit moet u zeggen tegen dat volk dat tot u heeft gesproken: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maakt u het voor ons lichter. Dit moet u tegen hen zeggen: Mijn pink is dikker dan het middel van mijn vader. Welnu, mijn vader heeft een zwaar juk op u geladen, maar ik zal aan uw juk nog meer toevoegen. Mijn vader heeft u met gesels gehoorzaamheid bijgebracht, maar ik zal u met schorpioenen gehoorzaamheid bijbrengen.
>
> 2 KRONIEKEN 10:10-11

En het volk zei:

Dan zijn we klaar met je.

En ze scheidden zich van hem af. Dit was de opstand waardoor het volk Israël twee volken werd: het zuidelijke koninkrijk Juda en het noordelijke koninkrijk Israël.

Die opstand wordt in Kronieken vermeld, want hoe zou je die niet kunnen vermelden? Maar de bijzonderheden over hoe Jerobeam koning werd in het noorden, terwijl Rehabeam in het zuiden zat, en hoe Jerobeam gouden kalveren maakte in Bethel en Dan, als voorwerpen van aanbidding voor de mensen van het noordelijke koninkrijk — op bepaalde plaatsen in Kronieken wordt op al die dingen gezinspeeld. Maar het eigenlijke verhaal over hoe Jerobeam dit deed, staat in 1 Koningen hoofdstuk 12.

18

Kronieken richt zich op het zuidelijke rijk

En 1 Koningen 13 vertelt een verhaal dat in Kronieken helemaal wordt weggelaten, over een profeet uit Juda die naar het noorden ging en Jerobeam hiermee confronteerde. Hij liet zelfs op bovennatuurlijke wijze de hand van die man verschrompelen, maar genas die ook. En toen zei hij:

> Dit altaar zal worden verwoest. Op een dag zal een man die Josia heet, komen en de beenderen van deze profeten hier ontwijden en dit altaar afbreken.
>
> 1 KONINGEN 13:2

Dat gebeurde ook werkelijk bij de hervormingen van Josia, honderden jaren later.

Maar waar het hier om gaat, is die hele kwestie van Jerobeam die de kalveren oprichtte. Hoewel Kronieken erop zinspeelt op plaatsen waar het ter sprake kan komen, houdt het zich daar verder eenvoudigweg niet mee bezig. Het vertelt op dit punt niet hoe dat gebeurde, zoals Koningen dat doet. En dus heb je vanaf hoofdstuk 10 in 2 Kronieken eigenlijk niet helemaal dezelfde mate van overeenkomst met

Koningen. Want Koningen vertelt vanaf dit punt de geschiedenis van twee koninkrijken, en Kronieken is alleen geïnteresseerd in de geschiedenis van het zuidelijke koninkrijk. Dus vanaf dit punt verschilt het van Koningen.

Verder besteedt 1 Koningen in de tweede helft van het boek veel aandacht aan deze profeet die Elia de Tisbiet heet. En 2 Koningen besteedt in de eerste dertien hoofdstukken veel aandacht aan zijn opvolger Elisa. Maar deze profeten bevonden zich allebei in het noordelijke koninkrijk. Er zijn genoeg profeten in het zuidelijke koninkrijk die in Kronieken aandacht krijgen, maar er staan geen verhalen over Elia of Elisa in Kronieken, omdat het geen aandacht besteedt aan het noordelijke koninkrijk. Daar bevonden zij zich. Zoals ik in onze eerdere lezing al zei, wordt in hoofdstuk 21 vermeld dat de profeet Elia een brief met een terechtwijzing schrijft aan de koning van Juda. Maar het verhaal van Elia staat daar niet. De lezer wordt geacht te weten wie Elia is. Blijkbaar wordt de lezer geacht de boeken Koningen al gelezen te hebben. Dit is dus een aanvulling.

19

Rehabeam en Abia zoeken hulp bij God

Nu krijgen we de verschillende koningen die na Salomo kwamen. De regering van Rehabeam wordt behandeld in de hoofdstukken 11 en 12. Kronieken voegt iets toe. Hoewel Rehabeam een heel beroerde kerel en een beroerde koning was, werd hij terechtgewezen door een profeet die Semaja heette. Koningen vertelt ons dat niet, maar Kronieken wel. Rehabeam bekeerde zich en vernederde zich. Daarom was God barmhartiger voor hem, ook al was hij over het algemeen een slechte kerel, een slechte koning. Dit staat in Kronieken 12:5 tot en met 8.

Dan gaat hoofdstuk 13 over de regering van zijn zoon Abia, zoals hij hier wordt genoemd. Koningen noemt hem Abiam. Dezelfde spelling, alleen met een andere letter aan het eind. In 2 Kronieken 13 wordt hij koning Abia genoemd. In 1 Koningen 15 wordt hij Abiam genoemd. Hij is een slechte koning, net als Rehabeam. Toch lezen we dat hij door zijn vijanden werd aangevallen en een toespraak hield. Kronieken geeft

die weer; Koningen niet. In 2 Kronieken 13:2 tot en met 20 hebben we deze toespraak van Abia. Daarin klinkt hij heel godvruchtig. Hij wordt aangevallen door het noordelijke koninkrijk, en hij wijst hen terecht en zegt:

Jullie zijn van de Heere afgeweken. Wij hebben priesters die hier elke dag voor ons offers brengen in de tempel van God. Wij aanbidden de HEERE. Jullie aanbidden die gouden kalveren. Hoe durven jullie tegen ons op te trekken?

Het blijkt dat Jerobeam, de koning van het noorden, een deel van de troepen achter Abia had gestuurd en een deel vóór hem. Abia was omsingeld en verkeerde in gevaar. Maar ze riepen tot de HEERE, en de HEERE gaf hun bevrijding. Dus hoewel hij een beroerde koning is, net als zijn vader, had hij wel zijn momenten waarop hij bij de HEERE veiligheid zocht en bevrijding ontving.

20

Asa's hervormingen en gebrek aan vertrouwen

Dan krijgen we een uitvoeriger behandeling van een koning, omdat hij een goede koning is. De volgende koning was Asa, en de hoofdstukken 14 tot en met 16 vertellen het verhaal van Asa's regering. Dat staat ook in 1 Koningen 15:9 tot en met 24. Let erop dat 1 Koningen maar, hoeveel, vijftien of zestien verzen aan de regering van Asa besteedt. Maar in Kronieken hebben we drie hele hoofdstukken over Asa, omdat hij een goede koning was. We hebben dus een aanvulling op de geschiedenis uit Koningen. Kronieken vermeldt in hoofdstuk 14, vers 9 tot en met 15, hoe Asa een leger versloeg, een groot leger van indringers uit Ethiopië dat tegen hem optrok. Natuurlijk heeft God hem daaruit gered.

We hebben zijn hervormingen. Net zoals Hizkia hervormingen doorvoerde en Josia hervormingen doorvoerde, deed Asa dat ook. Die hervormingen staan hier in hoofdstuk 15, vers 1 tot en met 15. Maar net als alle koningen, zelfs de goede, heeft hij iets, een smet op zijn staat van dienst. Hij werd terechtgewezen omdat hij de ene keer op de HEERE had vertrouwd en vervolgens in een andere strijd niet op de HEERE

vertrouwde. Hij werd terechtgewezen door een profeet die Hanani heette, en hij zet die man in de gevangenis. Hij zet de profeet in de gevangenis omdat die hem terechtwijst. Dat staat in hoofdstuk 16, vers 7 tot en met 10.

Dan kreeg Asa aan het eind, in zijn latere jaren, een ziekte aan zijn voeten. We weten niet wat voor ziekte het was. Koningen vertelt ons hierover, maar alleen Kronieken vermeldt dat hij, toen hij ziek was aan zijn voeten, volgens hoofdstuk 16, vers 12, de artsen raadpleegde in plaats van daarvoor de HEERE te zoeken. Hier hebben we een man die gedurende zijn hele regering voor het grootste deel een godvruchtige koning was geweest. En hier aan het eind krenkt hij God door artsen te raadplegen in plaats van God.

Je zou kunnen zeggen: 'Is God er dan op tegen dat we artsen raadplegen?' Dat ga ik niet zeggen. Maar dit zeg ik wel: een arts in die tijd was iets anders dan een arts tegenwoordig. We hebben het over de tijd vóór de moderne wetenschap. We hebben het hier over bijgeloof. Ongetwijfeld hebben we tot op de dag van vandaag artsen die bijgelovig zijn, maar voor het grootste deel is de medische wetenschap een wetenschappelijke bezigheid die een zekere geldigheid heeft. Op zichzelf is die niet godvruchtig en ook niet goddeloos. Het gaat gewoon om de werkelijkheid van hoe het lichaam werkt en wat we daarover weten.

Maar destijds was het meeste van wat ze medische behandeling zouden noemen bijgelovig gedoe. Zelfs in betrekkelijk moderne tijden gebruikten ze bloedzuigers om bepaalde soorten ziekten te genezen. Bedenk eens wat ze 2500 jaar geleden deden. Deze artsen waren dus waarschijnlijk bijgelovig, misschien zelfs heidens, misschien gebruikten ze magie. Ik weet het niet. Maar het probleem is dat God het niet goed vond dat hij naar de magiërs ging in plaats van naar Hem. Dat is nog één laatste negatief punt over hem. De goede koningen hadden allemaal wel wat negatieve punten, maar als ze ook maar enigszins goed waren, betekent dat meestal dat ze geen afgoden aanbaden, en God sprak Zijn waardering voor hen uit.

21

Josafat vertrouwt op God in de strijd

De volgende koning na Asa was ook een goede koning, koning Josafat. En aan hem worden ongeveer vier hoofdstukken gewijd. Hoofdstuk 17 tot en met 20 gaan over koning Josafat. Hij wordt ook genoemd in 1 Koningen 22:1 tot en met 50. Maar opnieuw heeft Kronieken veel meer over hem te vertellen dan Koningen. Een van de onderwerpen zijn zijn hervormingen. Hoofdstuk 17 en 19 gaan over de hervormingen. Hervormingen betekent het wegdoen van de afgoden, de offerhoogten, de Asjerapalen en al die heidense dingen. Blijkbaar zijn er tussen deze goede koningen allemaal slechte koningen die al die heidense afgoderij invoerden. Dat moesten deze goede koningen allemaal wegvegen. Ze moesten orde op zaken stellen en de tempel herstellen. Meestal raakte die in verval, enzovoort.

We zien wel dat Josafat door een profeet wordt terechtgewezen in hoofdstuk 19, vers 1 tot en met 3. Maar een van de geweldige verhalen over Josafat die wel in Kronieken staan en niet in Koningen, staat in hoofdstuk 20. Daar trekt een enorm leger van verschillende volken tegen hem op. Dat was overweldigend en angstaanjagend. Josafat

bad gewoon. Hij bad gewoon en vroeg God om hem te verlossen. In hoofdstuk 20 staat een krachtig, inspirerend gebed waarin hij het tot God uitriep, tegenover een overweldigende overmacht. Een profeet nam het woord en zei:

> en hij zei: Sla er acht op, heel Juda, inwoners van Jeruzalem, en u, koning Josafat! Zo zegt de HEERE tegen u: Weest u niet bevreesd en wees niet ontsteld vanwege deze grote troepenmacht, want niet aan u is de strijd, maar aan God. Ga morgen op hen af. Zie, zij trekken nu over de pas van Ziz. U zult hen aantreffen aan het einde van het dal, vóór de woestijn van Jeruel. Het is niet aan u in deze oorlog te strijden. Stel uzelf op, blijf staan en zie het heil van de HEERE dat met u is, Juda en Jeruzalem. Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld. Trek morgen tegen hen op, want de HEERE zal met u zijn.
>
> 2 KRONIEKEN 20:15-17

Hij zei:

Het is niet jullie strijd, maar die van de Heer.

De volgende dag liet Josafat het volk uittrekken naar de plek waar de vijand was, en ze lieten de muzikanten en de zangers vooropgaan. Terwijl zij de HEERE met muziek loofden, bracht God de vijanden in verwarring. Daardoor doodden de vijanden elkaar, totdat er niet één man van de vijand meer overeind stond. Het lijkt erop dat de Israëlieten geen zwaard hoefden te trekken of een pijl hoefden af te schieten. Het gebeurde alleen door God te aanbidden en op Hem te vertrouwen, want God had hun eer bewezen vanwege het gebed van Josafat. Het is een geweldig, inspirerend verhaal. Alleen al het lezen van Josafats gebed is heel inspirerend.

22

Elia's brief en het oordeel over Joram

Dan hebben we in hoofdstuk 21 de regering van Joram, die geen goede koning was. Hij wordt ook genoemd in 2 Koningen hoofdstuk 8, vers 16 tot en met 24. Tijdens zijn regering kwam deze brief van Elia, de Tisbiet. Hij wordt alleen hier in Kronieken genoemd, maar neemt in Koningen een heel belangrijke plaats in. We weten niet precies wanneer Elia werd opgenomen, maar uit wat er in Koningen staat weten we wel dat Joram koning van Juda werd voordat Elia werd opgenomen. Toen Joram twee jaar regeerde, was Elia er nog steeds.

Joram heeft maar acht jaar geregeerd. Hij was een goddeloze koning. Hij werd door het oordeel getroffen en stierf. Maar in elk geval was Elia na twee jaar van zijn achtjarige regering nog op aarde. Het kan nog meer jaren zijn geweest. We weten niet precies wanneer Elia werd opgenomen. Maar hij schreef een brief waarin hij Joram terechtwees, omdat Joram de HEERE niet volgde zoals zijn vader Josafat en zijn grootvader Asa hadden gedaan.

Het is misschien interessant om die brief te lezen, want Elia is niet wat wij een schrijvende profeet noemen. Er zijn schrijvende profeten, zoals Jesaja, Jeremia en Ezechiël, en dan zijn er niet-schrijvende profeten. Elia en Elisa worden over het algemeen tot de niet-schrijvende profeten gerekend. Toch heeft hij een brief

geschreven, en het kost niet veel tijd om die te lezen. In 2 Kronieken 21:12 tot en met 15 kwam er een brief aan hem, dat wil zeggen aan Joram, van de profeet Elia, waarin stond:

> Toen kwam er een schrijven bij hem van de profeet Elia met de boodschap: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Omdat u niet in de wegen van uw vader Josafat en in de wegen van Asa, de koning van Juda, gegaan bent, maar gegaan bent in de weg van de koningen van Israël; omdat u Juda en de inwoners van Jeruzalem hoererij hebt laten bedrijven, zoals het huis van Achab Israël hoererij heeft laten bedrijven, en u bovendien uw broers, uw eigen familie, hebt gedood, die beter waren dan u, zie, daarom gaat de HEERE u treffen met een grote plaag onder uw volk, onder uw kinderen, onder uw vrouwen en onder al uw bezittingen. En zelf zult u door een zware ziekte getroffen worden, door een ziekte aan uw ingewanden, totdat ten slotte uw ingewanden naar buiten komen vanwege de ziekte.
>
> 2 KRONIEKEN 21:12-15

Dat is de hele brief. Misschien wil je vers 19 lezen:

> En na verloop van tijd gebeurde het, op het moment dat er twee jaar voorbij was, dat zijn ingewanden ten gevolge van de ziekte naar buiten kwamen, en hij stierf aan deze kwaadaardige ziekte. Maar zijn volk brandde voor hem geen vuur, zoals bij zijn vaderen.
>
> 2 KRONIEKEN 21:19

want ze bewezen hem niet de eer die ze andere koningen zouden bewijzen,

> Hij was tweeëndertig jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde acht jaar in Jeruzalem. Hij ging echter heen zonder betreurd te worden. Zij begroeven hem in de stad van David, maar niet in de graven van de koningen.
>
> 2 KRONIEKEN 21:20

Deze man was zo slecht dat ze hem niet eens bij zijn voorouders, de koningen, wilden begraven. Dat is Joram in hoofdstuk 21.

23

Athalia grijpt de macht en Joas wordt gered

In hoofdstuk 22 hebben we de regering van zijn zoon Ahazia, die geen haar beter was en niet lang regeerde, volgens mij een jaar of minder. Dat staat ook in 2 Koningen 8 tot en met 9. Maar wat in dit hoofdstuk van belang is, is dat toen Ahazia door de hand van Jehu stierf, zijn moeder Athalia een dochter was van Izebel, de koningin van het noordelijke koninkrijk. Josafat had een heel onverstandig huwelijk tot stand gebracht. Hij had zijn zoon laten trouwen met de dochter van Izebel. Izebel was de koningin in het noorden, de vrouw van Achab. Josafat regeerde in dezelfde tijd in het zuiden. Josafat liet zijn zoon Joram trouwen met Athalia, de dochter van Izebel. Toen Joram stierf, hoorde zijn weduwe Athalia vervolgens dat haar zoon binnen enkele maanden daarna gestorven was. Toen doodde ze al haar kleinzonen en nam zelf de troon over. Ze vermoordde al haar kleinzonen behalve één die aan haar aandacht ontsnapte, een klein baby'tje. Dat was Joas, of Jehoas, zoals hij in de verhalen wordt genoemd. Hij werd zeven jaar lang door de priester Jojada in de tempel verborgen gehouden. Athalia, de goddeloze koningin, net als Izebel, regeerde, zonder dat we veel informatie over haar regering krijgen. Maar toen bracht de priester de jonge Joas, de ware koning, de telg van het koningshuis, naar buiten en maakte bekend wie hij was. Hij was toen zeven jaar oud. Eerst had de priester alle gewapende Levieten om hem heen verzameld om hem te beschermen.

Toen Athalia ontdekte dat ze een levende kleinzoon had die werkelijk aanspraak op de troon had, zei ze:

Verraad!

Maar niemand stond aan haar kant. Ze werd naar buiten gebracht en gedood. Zo werd Joas op zeven- of achtjarige leeftijd koning. Volgens mij was hij zeven. Dat staat in 2 Koningen 12. Zijn regering staat ook in Kronieken, hoofdstuk 23 en 24.

24

Joas' afval en de moord op Zacharia

Koningen vertelt alleen dat Joas een goede koning was, tenminste zolang Jojada leefde, de priester die hem verborgen had gehouden. Maar nadat Jojada gestorven was, dwaalde Joas af. Helaas, de priester die hem in leven had gehouden en verborgen had gehouden, Jojada, had een zoon die Zacharia heette en ook priester was. Nadat zijn vader Jojada gestorven was, wees Zacharia koning Joas terecht vanwege de geloofsafval, en Joas liet hem doden. Hier doodt Joas dus de zoon van de man die hem in leven had gehouden. En die zoon was een priester die ook profeet was, Zacharia, de zoon van Jojada.

Jezus noemt dit in het elfde hoofdstuk van Lukas. Hij zegt dat:

> Jeruzalem zal de straf ondergaan voor al het rechtvaardige bloed dat vergoten is, van Abel tot Zacharia, die tussen de tempel en het altaar werd gedood.
>
> LUKAS 11:50–51

Dit is een verwijzing naar Zacharia, de zoon van Jojada. De parallelle passage in Mattheüs 23 noemt hem:

> Zacharia, de zoon van Berechja
>
> MATTHEÜS 23:35

Dat is een fout. Zacharia, de zoon van Berechja, is de man die het boek Zacharia heeft geschreven, en hij is niet op die manier gestorven. Er lijkt een overschrijffout in Mattheüs 23 te staan.

Jezus zei alleen:

> opdat van dit geslacht afgeëist wordt het bloed van alle profeten dat van de grondlegging van de wereld af vergoten is, van het bloed van Abel tot het bloed van Zacharia, die omgebracht is tussen het altaar en het huis van God. Ja, Ik zeg u, het zal afgeëist worden van dit geslacht.
>
> LUKAS 11:50-51

Dat weten we omdat het zo in Lukas staat. Maar een kopiist die Mattheüs overschreef, dacht blijkbaar dat het nuttig zou zijn. Hij zei:

> Zacharia, de zoon van Berechja
>
> MATTHEÜS 23:35

Dat was een fout. We hebben dus daadwerkelijk een fout die een kopiist in de tekst van Mattheüs 23 heeft aangebracht. Maar het was in werkelijkheid deze Zacharia, de zoon van Jojada, naar wie Jezus verwees in Mattheüs 23 en ook in Lukas 11. Die geloofsafval en de dood van Zacharia staan in Kronieken, maar niet in Koningen.

25

Van Amazia en Uzzia tot Achaz

Dan gaat hoofdstuk 25 over de regering van Amazia, die ook in 2 Koningen 14 staat. Hoofdstuk 26 gaat over de regering van Uzzia, die hier Uzzia wordt genoemd, maar in 2 Koningen 15, waar zijn verhaal staat, Azaria wordt genoemd. Azaria en Uzzia zijn dezelfde man. Weet je nog, wat gebeurde er in het jaar dat Uzzia stierf? Wat gebeurde er in het jaar dat koning Uzzia stierf? Zo beginnen de woorden van Jesaja 6. Jesaja zei:

> In het jaar dat koning Uzzia stierf, zag ik de Heere zitten op een hoge en verheven troon, en de zomen van Zijn gewaad vulden de tempel.
>
> JESAJA 6:1

Dat is het jaar waarin Jesaja de opdracht kreeg om profeet te zijn en geroepen werd om profeet te zijn, het jaar waarin Uzzia stierf.

Uzzia was een goede koning en hij regeerde lange tijd. Volgens mij regeerde hij zelfs langer dan wie ook. Vroeger dacht ik dat Manasse langer had geregeerd, maar Manasse regeerde vijftig jaar. Volgens mij regeerde Uzzia tweeënvijftig jaar, als ik het me goed herinner. Hij was een goede koning, maar ook bij hem is er aan het einde weer iets slechts. Deze mannen worden soms trots zodra ze machtig worden. Ze beginnen goed en nederig en godvrezend, maar dan raken ze vol van zichzelf.

Tegen het einde van zijn leven ging hij de tempel binnen en brandde daar reukwerk als een daad van aanbidding van God. Dat klinkt als iets goeds, alleen mag de koning dat niet doen. Alleen de priesters mogen dat doen. De priesters wezen hem terecht omdat hij dat deed, en hij werd boos op hen. Toen brak er melaatsheid uit op zijn voorhoofd, en uiteindelijk verspreidde die zich natuurlijk waarschijnlijk naar de rest van zijn lichaam. Maar daarna stierf hij als melaatse. Het jaar waarin hij stierf, was het jaar waarin Jesaja geroepen werd om profeet te zijn. Die regering van Uzzia, of Azaria, staat in Kronieken 26.

Hoofdstuk 27 gaat over de regering van koning Jotham. Die staat ook in 2 Koningen, hoofdstuk 15, vers 32 tot en met 38. Geen erg goede koning en ook geen erg belangrijke. In Kronieken staat nog een verhaal over hoe hij de Ammonieten versloeg, hun schatting oplegde en machtig werd. Maar hij was geen goede koning.

Hoofdstuk 28 gaat over de regering van Achaz. Hij is de koning die Jesaja in Jesaja hoofdstuk 7 tegemoet trad en tegen wie hij zei:

> Daarom zal de Heere Zelf u een teken geven: Zie, de maagd zal zwanger worden. Zij zal een Zoon baren en Hem de naam Immanuel geven.
>
> JESAJA 7:14

De beroemde profetie over de maagdelijke geboorte werd dus aan koning Achaz gegeven. Hij was een slechte koning, een heel slechte koning. Hij verbrandde zelfs zijn eigen kinderen voor Moloch. Dat wordt ons verteld in Kronieken hoofdstuk 28, vers 2 en 3. En er staat in dit hoofdstuk een verhaal over hoe in zijn tijd de Syriërs en het noordelijke koninkrijk Israël binnenvielen en veel Judeeërs gevangen meenamen. Dit staat in hoofdstuk 28, vers 5 tot en met 15. Maar een profeet wees Pekah, de koning van Israël, terecht, en hij gaf de gevangenen weer vrij en stuurde hen naar huis.

26

Hizkia's hervormingen en redding van Assyrië

Dan hoofdstuk 29 tot en met 32, en we zijn nu heel dicht bij het einde: de regering van Hizkia. Opnieuw een heel belangrijke en goede koning. Hij is een van de twee allerbeste koningen die ze blijkbaar hebben gehad. Hij en Josia zouden met elkaar wedijveren om de beste koning van Juda te zijn. Zijn regering wordt behandeld in 2 Koningen hoofdstuk 18 tot en met 20, dus ook Koningen besteedt veel hoofdstukken aan hem.

Een van de redenen waarom er in beide boeken veel hoofdstukken aan hem worden besteed, is dat er in zijn tijd iets belangrijks gebeurde. In 701 voor Christus, ik geloof dat het toen was, kwam de Rabsake, de generaal van de Assyrische troepen onder

Sanherib, en belegerde Jeruzalem. De Assyriërs hadden het noordelijke koninkrijk Israël al in 722 voor Christus verwoest, maar ze hadden Juda niet veroverd en waren het zelfs nauwelijks binnengevallen. Ze kwamen terug rond 701 voor Christus, volgens mij, als ik me niet vergis. En hij viel Juda aan, veroverde ruim veertig Joodse steden en belegerde Jeruzalem.

Jeruzalem zou gevallen zijn, want er lagen honderdduizenden Assyriërs rondom de stad. Hizkia was toevallig de goede koning in de stad, en er waren mensen die tegen hem zeiden dat hij de Egyptenaren om hulp moest laten vragen. Sommigen zeiden: 'Misschien moet je de Assyriërs betalen om weg te gaan.' Maar de profeet Jesaja was daar in de stad en zei tegen hem:

Nee, vertrouw gewoon op God. Zoek geen hulp bij de Egyptenaren. Zoek geen hulp bij de Assyriërs. Vertrouw gewoon op God.

Dus Hizkia bad, net zoals Josafat eerder in hoofdstuk 20 had gedaan. En er werd een engel van de Heere uitgezonden, die buiten de poort 185.000 Assyriërs doodde. Dus ze wonnen. Ze zouden door de Assyriërs zijn vernietigd, zoals het noordelijke koninkrijk, maar omdat ze een goede koning hadden, Hizkia, die op de Heere vertrouwde, stuurde God een engel en verloste Hij hen.

Dat is één reden waarom deze hoofdstukken langer zijn. Dit verhaal staat niet alleen in Koningen en Kronieken, maar ook in het boek Jesaja. Er is een gedeelte van misschien drie hoofdstukken dat bijna woordelijk hetzelfde is in 2 Koningen, in 2 Kronieken en ook in Jesaja. Het verhaal staat in Jesaja hoofdstuk 36 en 37, en volgens mij ook 38. Het verhaal staat drie keer in het Oude Testament. Een heel belangrijk verhaal, een heel belangrijke koning, Hizkia.

Kronieken voegt er nog iets aan toe. Hoofdstuk 29 vermeldt dat hij de tempel en de aanbidding daar herstelde. Hoofdstuk 30 beschrijft hoe Hizkia het Pascha weer instelde, dat daarvoor was verwaarloosd. Dan vertelt hoofdstuk 31 uitvoerig over nog meer van zijn hervormingen. Dat zijn voornamelijk aanvullingen in Kronieken.

27

Manasse's goddeloosheid en bekering

Er zijn nog maar een paar hoofdstukken over. Hoofdstuk 33 gaat over de regering van Manasse, de zoon van Hizkia. Dit is een tragisch verhaal, want Manasse regeerde vijftig jaar en hij was de slechtste koning die Juda ooit heeft gehad. Hij was heel goddeloos, voerde allerlei vormen van afgoderij in en verbrandde zijn eigen zonen in het vuur voor Moloch, de heidense god.

Het droevige, het tragische, is dat hij nooit geboren had moeten worden. Hij was de zoon van Hizkia, en Hizkia had geen erfgenaam toen hij laat in zijn leven ziek was. De profeet Jesaja kwam Hizkia opzoeken toen hij ziek was en zei:

> In die dagen werd Hizkia ziek, tot stervens toe. Toen kwam de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, bij hem en zei tegen hem: Zo zegt de HEERE: Regel de zaken van uw huis, want u zult sterven en niet leven.
>
> 2 KONINGEN 20:1

Jesaja verliet de kamer. Hizkia draaide zijn gezicht naar de muur en begon het uit te roepen tot God. Hij zei:

> Och HEERE, bedenk toch dat ik in trouw en met een volkomen hart voor Uw aangezicht gewandeld heb en gedaan heb wat goed is in Uw ogen. En Hizkia huilde erg.
>
> 2 KONINGEN 20:3

God zei tegen Jesaja:

> Keer terug en zeg tegen Hizkia, de vorst van Mijn volk: Dit zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien. Zie, Ik ga u gezond maken; op de derde dag zult u naar het huis van de HEERE gaan. En Ik zal vijftien jaar aan uw levensdagen toevoegen, en zal u uit de hand van de koning van Assyrië redden, evenals deze stad; Ik zal deze stad beschermen omwille van Mij en omwille van Mijn dienaar David.
>
> 2 KONINGEN 20:5-6

Dus Hizkia kreeg er vijftien jaar bij.

Tragisch genoeg kreeg hij drie jaar nadat hij genezen was een zoon die Manasse heette. Toen Hizkia stierf, was Manasse twaalf jaar oud, en zo ongeveer de slechtste koning die je je maar zou kunnen wensen. We weten niet wie koning zou zijn geworden als Hizkia was gestorven op het moment dat hij had moeten sterven. Misschien is het beter om God te laten beslissen dan God te smeken om over dingen van gedachten te veranderen.

Maar de waarheid is dat Manasse helemaal geen goede koning was. Hij was een heel slechte koning. Zowel 2 Koningen als 2 Kronieken vertelt ons hoe verschrikkelijk de regering van Manasse was. Later, toen Jeruzalem viel, waren er na Manasse weliswaar veel koningen geweest, maar toch worden de zonden van Manasse nog steeds genoemd als de reden waarom God Juda in handen van de Babyloniërs liet vallen. Hij was een slechte, slechte, slechte kerel.

Maar 2 Kronieken 33 vertelt ons iets wat Koningen niet vertelt: Manasse bekeerde zich. Koningen vermeldt dit helemaal niet, maar Kronieken vertelt ons dat hij in gevangenschap werd weggevoerd, volgens mij naar Syrië. Terwijl hij in gevangenschap was, bekeerde hij zich. Hij vernederde zich voor God en bekeerde zich echt. Hij werd uit zijn gevangenschap vrijgelaten en ging terug naar Jeruzalem. Hij haalde de afgodsbeelden neer. Hij voerde dezelfde soort hervormingen door als zijn

vader Hizkia had gedaan. Hij probeerde te herstellen wat Hizkia had gedaan en de schade die hij zelf had aangericht ongedaan te maken. Het verdrietige is dat hij als een trouw man lijkt te zijn gestorven, nadat hij hervormingen had doorgevoerd, maar dat zijn zoon terugging naar dezelfde oude zondige dingen waarmee hij onder zijn vader Manasse was opgegroeid. Dus ook de regering van Amon, de zoon van Manasse, vinden we hier. Die vinden we ook in 2 Koningen 21. Hij was een slechte koning, net als zijn vader Manasse. Je kunt je kinderen meenemen de zonde in; je kunt ze niet altijd weer met je mee naar buiten brengen. Dus het is beter om ze daar om te beginnen niet in mee te nemen.

28

Josia herontdekt de wet en hervormt Juda

Vervolgens kreeg Amon, die een slechte koning was, een zoon die Josia heette. Ook hij werd als jongen koning, toen hij acht jaar oud was. In hoofdstuk 34 en 35 hebben we de regering van Josia. Daar hoeven we niet veel over te zeggen, behalve dat hij een goede koning was. Alles wat Kronieken over hem vertelt, staat al in Koningen. Er staat dus eigenlijk niet veel unieke informatie over Josia in het boek Kronieken.

Het belangrijkste is dat tijdens de regering van Josia de wet van God bijna helemaal vergeten was. Josia liet wat herstelwerkzaamheden aan de tempel uitvoeren, en de priester Hilkia vond een boekrol van Deuteronomium. Blijkbaar had ongeveer een hele generatie priesters de wet nooit gezien. Ze wisten niet eens dat de wet bestond. Hij vond die, las die en zei: ‘Zo!’ Want Deuteronomium spreekt over alle vervloekingen die over Israël zouden komen als ze van de wet zouden afwijken. En nu hadden ze jarenlang niet eens geweten wat de wet was en die op grote schaal overtreden, vooral tijdens de regering van Manasse en die van Amon.

Josia liet zich de wet voorlezen en scheurde zijn kleren als teken van bekering. Hij zei:

> Ga de HEERE raadplegen, voor mij en voor wie overgebleven zijn in Israël en in Juda, over de woorden van deze boekrol die gevonden is. Want de grimmigheid van de HEERE die over ons is uitgegoten, is groot, omdat onze vaderen het woord van de HEERE niet nauwlettend in acht genomen hebben, overeenkomstig alles wat in deze boekrol geschreven is.
>
> 2 KRONIEKEN 34:21

Dus ging hij er ijverig mee aan de slag om alle afgoderij af te schaffen die zijn vader had bevorderd, en om alle zonde en alle opstandigheid in het volk weg te doen. Helaas volgde zijn volk hem niet. Hij was een godvrezende koning en uiterlijk hervormde hij de dingen, maar het kon het volk niets schelen. Toen hij stierf, gingen ze terug naar de afgoderij en keerden ze tot aan het einde van hun geschiedenis nooit meer terug tot de Heere.

Josia deed aan het einde ook iets verkeerds. Hij leefde in een tijd waarin Babylon het Assyrische rijk aan het veroveren was. Er was een slag bij Karkemis, een beslissende veldslag waarin Nebukadnezar de Assyrische troepen versloeg. Die luidde zo ongeveer de opkomst van Babylon in, dat de plaats van Assyrië innam. Tijdens die veldslag trok farao Necho, die natuurlijk uit Egypte kwam, op om aan de kant van Assyrië tegen Nebukadnezar te vechten. Om de een of andere reden wilde Josia niet dat hij dat deed. Dus trok Josia er met troepen op uit om farao Necho tegemoet te gaan en hem tegen te houden.

Voordat hij dat deed, zei een profeet tegen Josia:

Doe het niet. Dit is niet van de Heere. Doe het niet, anders zul je sterven.

Josia ging toch, tegen de bevelen van de profeet in, en stierf. Hij stierf dus in opstandigheid. Niet zozeer in opstandigheid tegen God als zodanig, maar zeker in ongehoorzaamheid aan een profetisch woord. Elke goede koning heeft zijn zwakheden.

29

De laatste koningen en de val van Jeruzalem

Het laatste hoofdstuk van het boek is hoofdstuk 36, en dat behandelt de regeringen van verschillende koningen die maar kort regeerden. Verscheidene van hen waren zonen van Josia. Er was Joahaz, die naar Egypte werd weggevoerd. Hij werd in gevangenschap meegenomen. Er was Jojakim, die vrij lang regeerde, en hij is degene die de profeet Jeremia veel moeilijkheden bezorgde. Hij liet de profeet Jeremia in een put en in de gevangenis zetten, in een kerker. Hoewel hij af en toe naar hem kwam luisteren, veranderde zijn hart nooit. Hij was een slechte koning.

Dan is er Jojachin, die volgens mij de oom van Jojakim was, als ik me niet vergis. Na hem kwam Zedekia. Zedekia was de laatste koning en hij regeerde ongeveer elf jaar. Hij begon zijn regering met een verdrag met Babylon, maar hij verbrak het verdrag. Babylon kwam en ze verwoestten Jeruzalem.

Zedekia zelf werd samen met zijn zonen gevangengenomen. Hij probeerde te ontsnappen, maar ze grepen hem. Het laatste wat hij zag, was hoe zijn zonen voor zijn ogen door de Babyloniërs werden vermoord. Daarna staken ze zijn ogen uit. Hij werd blind weggevoerd in gevangenschap naar Babylon, met nog maar één ding in zijn herinnering aan wat hij het laatst had gezien: de dood van zijn zonen. Heel tragisch.

Vervolgens wordt de val van Jeruzalem beschreven. Hoofdstuk 36 bevat de regeringen van al deze slechte koningen na de regering van Josia. Het wordt heel snel behandeld, met weinig goeds en weinig reden om er langer bij stil te staan. Kronieken vermeldt niet de bijzonderheden van Zedekia's gevangenneming, het doden van zijn zonen of het uitsteken van zijn ogen. Dat staat in Koningen. Kronieken geeft ook een theologische uitleg van de reden waarom Jeruzalem viel. In wezen schrijft het die toe aan hun zonden en hun verwerping van de profeten.

Dan slaat het aan het einde, zoals ik al zei, de hele ballingschap over om ons het besluit van Kores te geven. Dat is dezelfde informatie waarmee het boek Ezra begint, het volgende boek dat we zullen doornemen.

Dat is een heel beknopte bespreking van Kronieken, waarbij we vooral hebben geprobeerd ons te richten op de dingen die Kronieken toevoegt. Maar je moet het boek lezen om er profijt van te hebben, want we hebben die gedeelten die het toevoegt niet gelezen. Het is echt goed. Ik heb Kronieken opnieuw doorgenomen, beide boeken, en er eerlijk gezegd echt van genoten. Ik heb het wat grondiger bestudeerd dan ik ooit eerder had gedaan en aan sommige dingen meer aandacht besteed. Het is dus beslist de moeite waard om het te lezen en te bestuderen. We beschouwen dit als afgerond en gaan de volgende keer Ezra behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 2 Samuel 9:1
- 2 Samuel 9:3
- 1 Kronieken 20:1
- 2 Samuel 11:11
- 2 Samuel 11:1
- 1 Koningen 22:22
- Job 1:11-12
- Lukas 22:31-32
- 1 Kronieken 21:2
- 1 Kronieken 21:3
- 1 Kronieken 28:3; 22:9–10
- 1 Koningen 1:52
- 1 Koningen 2:5-6
- 1 Koningen 3:24-25
- 1 Koningen 3:26
- 1 Koningen 3:5
- 1 Koningen 3:7-9
- 1 Koningen 3:10-13
- 2 Kronieken 6:18
- 2 Kronieken 6:20-21

- 2 Kronieken 6:24-30
- 2 Kronieken 5:14
- Prediker 12:13-14
- 2 Kronieken 10:4
- 2 Kronieken 10:5
- 2 Kronieken 10:7
- 2 Kronieken 10:10-11
- 1 Koningen 13:2
- 2 Kronieken 20:15-17
- 2 Kronieken 21:12-15
- 2 Kronieken 21:19
- 2 Kronieken 21:20
- Lukas 11:50–51
- Mattheüs 23:35
- Lukas 11:50-51
- Jesaja 6:1
- Jesaja 7:14
- 2 Koningen 20:1
- 2 Koningen 20:3
- 2 Koningen 20:5-6
- 2 Kronieken 34:21

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.